ÖRNEK 1 — İş kazası kusur bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi

… İŞ MAHKEMESİ HÂKİMLİĞİ'NE

DOSYA NO: 20…/… Esas

DAVACI: [Ad Soyad] (T.C. Kimlik No: …)

VEKİLİ: Av. [Ad Soyad] — [Büro adresi, UYAP kayıtlı e-tebligat adresi]

DAVALI: [İşveren unvanı] — [Adres]

KONU: …/…/20… tarihinde tarafımıza tebliğ edilen …/…/20… tarihli kusur bilirkişi raporuna HMK m.281 uyarınca itirazlarımızın sunulması, raporun hükme esas alınmaması ve iş sağlığı ve güvenliği alanında uzman üç kişilik yeni bilirkişi heyetinden rapor alınması talebidir.

AÇIKLAMALAR

1- HMK m.281/1 bakımından süre: Rapor …/…/20… tarihinde vekilimize tebliğ edilmiştir. İtirazımız, tebliğden itibaren işleyen iki haftalık süre içindedir.

2- Raporun vardığı sonuç: Rapor, olayda "davacı ve davalının kusurunun tespit edilemediği" [veya "olayın %100 kaçınılmazlık sonucu meydana geldiği"] görüşüne varmıştır. Bu görüş aşağıda açıklanan nedenlerle eksik incelemeye dayanmakta olup denetime elverişli değildir. Bilirkişi raporu hâkimi bağlamaz; Sayın Mahkeme, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir (HMK m.282).

3- TBK m.417/2 ve 6331 sayılı Kanun m.4 bakımından işverenin önlem borcu: İşveren, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak ve araç gereçleri noksansız bulundurmakla yükümlüdür (TBK m.417/2). Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbiri almak, tedbirlere uyulup uyulmadığını izleyip denetlemek ve risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak işverenin yükümlülüğüdür (6331 m.4/1). Rapor; kazanın gerçekleştiği iş için risk değerlendirmesi yapılıp yapılmadığını (6331 m.10), davacıya işe özgü eğitim verilip verilmediğini (6331 m.17), kişisel koruyucu donanımın verilip kullanımının denetlenip denetlenmediğini (6331 m.4/1-b), ekipmanın bakım ve periyodik kontrollerinin yapılıp yapılmadığını ve olay anında gözetim bulunup bulunmadığını hiç incelememiştir. Bu yükümlülükler tek tek incelenmeden "kimse kusurlu değildir" sonucuna varılamaz.

4- Kaçınılmazlık bakımından: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kaçınılmazlığı, kanunun öngördüğü bütün önlemler alınsa bile önlenemeyecek, fennen önlenmesi olanaksız olay olarak tanımlamakta; ihlal önlenebilir idiyse kaçınılmazlıktan söz edilemeyeceğini kabul etmektedir (HGK 2021/297 E., 2022/1760 K.). Umulmadık bir hâl, ummamak veya ummayı düşünmemek kaçınılmazlık sayılmaz (Yargıtay 10. HD 2012/24480 E., 2013/1255 K.). Rapor, hangi önlem alınsa bile olayın neden önlenemeyeceğini göstermemiştir. Nitekim Yargıtay, "%100 kaçınılmazlık, işveren ve işçi kusursuz" görüşüne dayanan bir kararı, raporun oluşa uygun olmadığı ve kaçınılmazlığın yeterince incelenmediği gerekçesiyle bozmuş; işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında uzman üç kişilik heyetten rapor alınarak kusur oranlarının her türlü şüpheden uzak belirlenmesini istemiştir (Yargıtay 10. HD 2020/11418 E., 2021/6456 K.).

5- TBK m.112 ve m.417/3 bakımından ispat yükü: İşverenin önlem borcuna aykırılığından doğan bedensel zararın tazmini sözleşmeye aykırılık hükümlerine tabidir (TBK m.417/3). Bu rejimde borçlu, kendisine hiçbir kusurun yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe zarardan sorumludur (TBK m.112). Davalı, risk değerlendirmesi, eğitim kayıtları, kişisel koruyucu donanım zimmet tutanakları ve bakım kayıtlarını dosyaya sunmamıştır. Kusurun belirlenemediği bir durumda bu belirsizlik davacı aleyhine yorumlanamaz. Söz konusu belgelerin HMK m.220 uyarınca davalı tarafından ibrazı gerekmektedir.

6- Bilirkişinin uzmanlığı bakımından: Rapor [tek bilirkişi tarafından / olayın meydana geldiği iş kolunda uzmanlığı bulunmayan bilirkişi tarafından] düzenlenmiştir. Yargıtay, kusur raporunun olayın meydana geldiği iş kolunda uzman iş güvenliği bilirkişilerinden alınmasını aramakta (Yargıtay 10. HD 2019/4426 E., 2021/2492 K.); yetersiz değerlendirmeler içeren kusur raporuna itibarla hüküm kurulmasını hatalı bulmaktadır (Yargıtay 10. HD 2021/10336 E., 2022/15850 K.).

7- Çelişki bakımından: Dosyada bulunan [SGK müfettiş raporu / … Cumhuriyet Başsavcılığının …/… soruşturma dosyasındaki bilirkişi raporu], davalının önlem eksikliklerini tespit etmektedir. Aynı olay hakkındaki raporlar arasındaki çelişki giderilmeden hüküm kurulamaz (Yargıtay 10. HD 2025/2143 E., 2025/14951 K.; HGK 2023/10-846 E., 2025/220 K.). Davalının dayandığı ceza dosyasındaki takipsizlik veya beraat kararı ise kusur değerlendirmesi bakımından Sayın Mahkemeyi bağlamaz (TBK m.74).

8- HMK m.279/4 bakımından: Bilirkişi, raporunda hâkim tarafından yapılması gereken hukuki nitelendirme ve değerlendirmelere yer veremez. Raporda yer alan "davalının tazminat sorumluluğu doğmaz" [veya benzeri] ifadeler bilirkişinin görev sınırını aşmaktadır.

9- Davalının "işçi talimata uymadı" savunması bakımından: Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri işverenin sorumluluklarını etkilemez (6331 m.4/3). Talimata uyulup uyulmadığını denetleme borcu işverendedir (6331 m.4/1-b). Davacının davranışı, işverenin denetim eksikliğiyle birlikte değerlendirilmeden kusur dağılımı yapılamaz.

10- Terditli olarak, kaçınılmazlık kabul edilecek olsa bile: Yargıtay, kazanın tamamen kaçınılmazlık sonucu meydana geldiği bir dosyada nimet-külfet dengesi ve tarafların ekonomik ve sosyal durumu gereği kaçınılmazlığın %60'ının işverene yüklenmesi gerektiğini belirtmiş, işverenin payını %50 ile sınırlayan kararı bozmuştur (Yargıtay 21. HD 2016/115 E., 2017/2948 K.). Aynı kararda rücu edilemeyen SGK gelirinin tazminattan indirilmesi TBK m.55/1'e aykırı bulunmuştur. Kaçınılmazlık kabul edilecekse oranının gerekçeli olarak belirlenmesini ve hesabın bu ilkelere göre yapılmasını talep ederiz.

YENİ HEYETE SORULMASINI TALEP ETTİĞİMİZ HUSUSLAR

a) Kazanın gerçekleştiği iş ve yer için risk değerlendirmesi yapılmış mıdır, kazaya yol açan risk tanımlanmış mıdır? (6331 m.10)

b) Davacıya işe özgü iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiş midir, imzalı kayıt var mıdır? (6331 m.17)

c) Kişisel koruyucu donanım verilmiş midir, kullanımı denetlenmiş midir? (6331 m.4/1-b)

d) Makine, ekipman ve araçların bakım ve periyodik kontrolleri yapılmış mıdır? (TBK m.417/2)

e) İşyerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmiş midir, olay anında gözetim var mıdır? (6331 m.4/2, m.6)

f) Olayda üçüncü bir kişinin (alt işveren, sürücü, ekipman sağlayıcısı) kusuru var mıdır? (TBK m.61)

g) Kaçınılmazlık ileri sürülecekse, hangi önlem alınsa bile olay neden önlenemezdi ve oranı nedir?

h) Dosyadaki diğer raporlarla çelişki hangi gerekçeyle giderilmiştir?

DELİLLER

SGK iş kazası dosyası ve müfettiş/denetmen raporu; … Cumhuriyet Başsavcılığının …/… sayılı soruşturma dosyası; davalıdan istenecek risk değerlendirmesi raporu, eğitim kayıtları, kişisel koruyucu donanım zimmet tutanakları, makine bakım ve periyodik kontrol kayıtları, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme belgeleri; olay yeri fotoğraf ve kamera kayıtları; tanık beyanları; keşif; tarafımızca sunulacak uzman görüşü (HMK m.293) ve her türlü yasal delil.

SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan nedenlerle;
1. …/…/20… tarihli kusur bilirkişi raporunun eksik ve denetime elverişsiz olması nedeniyle hükme esas alınmamasına,
2. İş sağlığı ve güvenliği uzmanı, olayın meydana geldiği iş kolunda uzman mühendis ve gerektiğinde akademisyenden oluşan üç kişilik yeni bilirkişi heyetinden, dilekçemizde sayılan hususları cevaplayacak şekilde rapor alınmasına,
3. Davalıya yukarıda sayılan belgeleri ibraz etmesi için süre verilmesine, ibraz edilmemesi hâlinde HMK m.220 hükmünün uygulanmasına,
4. SGK iş kazası dosyası ile soruşturma dosyasının celbine,
5. Gerektiğinde olay yerinde keşif yapılmasına,
6. Tarafımızca sunulacak uzman görüşünün değerlendirilmesine,
karar verilmesini saygılarımızla vekâleten arz ve talep ederiz. …/…/20…

Davacı Vekili
Av. [Ad Soyad]
(e-imzalıdır)

ÖRNEK 2 — Rapor davacıya kusur verdiyse Örnek 1'in açıklamalarına eklenecek bölüm

11- Davacıya … oranında kusur verilmesi bakımından (TBK m.52; 6331 m.4/3): Rapor, davacıya kusur verirken davacıya hangi eğitimin verildiğini, talimatın yazılı olarak bildirilip bildirilmediğini ve işverenin talimata uyumu nasıl denetlediğini incelememiştir. Çalışanların yükümlülükleri işverenin sorumluluğunu etkilemez (6331 m.4/3). İşçinin kusuru ancak tazminattan indirim sebebidir (TBK m.52/1); davacının davranışı olayın tek ve asıl sebebi sayılacak ağırlıkta olmadığından illiyet bağı kesilmemiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2021/297 E., 2022/1760 K. sayılı kararındaki karşı oy da raporun işverenin eğitim ve denetim yükümlülüklerini incelemediğini vurgulamıştır. Davacıya verilen kusur oranının, işverenin eğitim ve denetim borcu gözetilerek yeniden belirlenmesini talep ederiz.

ÖRNEK 3 — HMK m.281/1 uyarınca ek süre talep dilekçesi

… İŞ MAHKEMESİ HÂKİMLİĞİ'NE

DOSYA NO: 20…/… Esas

DAVACI: [Ad Soyad] VEKİLİ: Av. [Ad Soyad]

DAVALI: [İşveren unvanı]

KONU: …/…/20… tarihli kusur bilirkişi raporuna karşı beyan ve itirazlarımızın hazırlanması özel ve teknik bir çalışma gerektirdiğinden HMK m.281/1 uyarınca ek süre verilmesi talebidir.

AÇIKLAMALAR

1- HMK m.281/1 bakımından: Rapor …/…/20… tarihinde vekilimize tebliğ edilmiş olup iki haftalık itiraz süresi …/…/20… tarihinde dolacaktır. Bu talebimiz süre içinde sunulmaktadır.

2- Ek süre gerekçesi: Raporun değerlendirilmesi; iş güvenliği uzmanından uzman görüşü alınmasını (HMK m.293) [ve/veya yabancı dildeki olay ve hastane belgelerinin yeminli tercümesini] gerektirmektedir. Bu çalışma, itirazın iki haftalık süre içinde hazırlanmasını çok zorlaştırmaktadır.

3- HMK m.281/1 uyarınca, talebin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor veya imkânsız olması ya da özel veya teknik bir çalışma gerektirmesi hâlinde, süre içinde başvurulması şartıyla bir defaya mahsus ve iki haftayı geçmemek üzere ek süre verilebilir.

SONUÇ VE İSTEM

Açıklanan nedenlerle, …/…/20… tarihli rapora karşı beyan ve itirazlarımızı sunmak üzere tarafımıza iki haftalık ek süre verilmesine karar verilmesini saygılarımızla vekâleten arz ve talep ederiz. …/…/20…
Davacı Vekili
Av. [Ad Soyad]

Bu metin hukukcularevi.com tarafından genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmış örnektir; köşeli parantez içindeki seçenekleri dosyanıza göre seçip doldurunuz. Hukukçular Evi Ankara · 0554 648 37 15